

Edukacija nas ne smije iznenaditi

POPLAVE

POPLAVE SU PRIRODNE KATASTROFE koje se događaju kada voda preplavi kopnene površine koje obično nisu pod vodom. Mogu nastati iz različitih razloga, uključujući obilne kiše, topljenje snijega, bujične rijeke, pucanje brana ili iznenadne promjene u vodostaju rijeka i jezera.

Ozbiljnost poplava varira ovisno o različitim čimbenicima kao što su brzina podizanja vode, dubina vode, trajanje poplave i područje koje je zahvaćeno. One mogu prouzročiti ozbiljne posljedice poput uništavanja imovine, prekida komunikacijskih i energetske sustava te ozljeda ili gubitka ljudskih života.

Osim neposrednih materijalnih šteta, poplave često ostavljaju dugotrajne posljedice na okoliš, gospodarstvo i zajednicu. One mogu uzrokovati eroziju tla, zagađenje vode, širenje bolesti te socijalne i psihološke posljedice za pogođene ljude.

Važno je razumjeti ozbiljnost poplava kako bi se poduzeli odgovarajući koraci u pripremi za ovu vrstu prirodne katastrofe. Praćenje uputa civilnih zaštitnih službi i djelovanje u skladu s pripremnim planom može značajno smanjiti rizik od ozljeda i štete prilikom poplave.

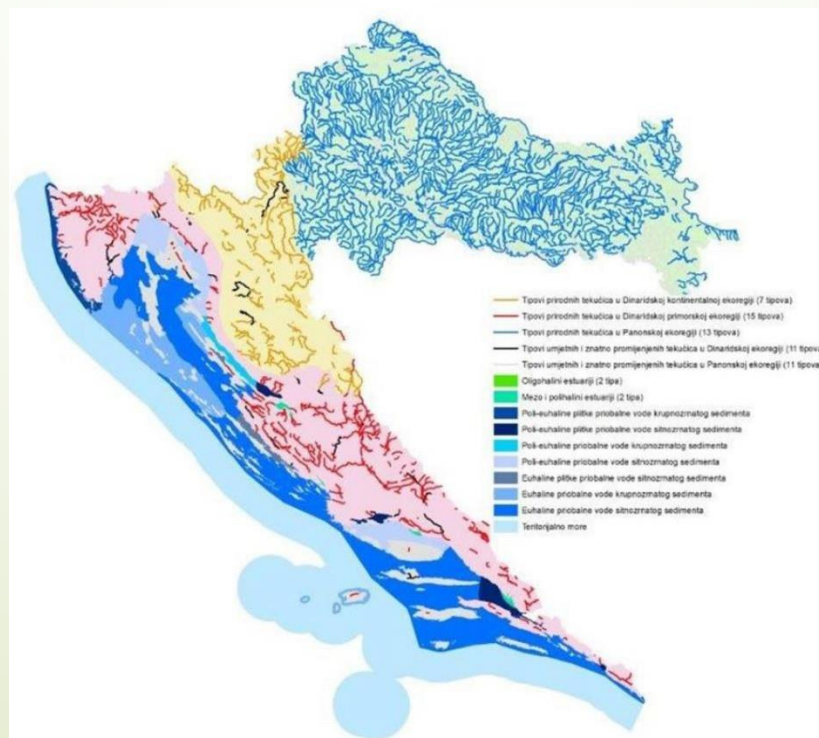
POPLAVE PROIZLAZE IZ RAZLIČITIH UZROKA, A NEKI OD GLAVNIH FAKTORA UKLJUČUJU:

- *Oborine: Intenzivne i dugotrajne kiše u kratkom vremenskom razdoblju.*
- *Topljenje snijega: Brzo topljenje snježnog pokrivača može uzrokovati porast vodostaja rijeka i potoka, često dovodeći do poplava u proljeće.*
- *Bujice (bujične kiše): Intenzivne oborine u planinskim područjima mogu uzrokovati bujice, brzinske poplave koje se brzo razvijaju i često su iznimno opasne zbog naglog rasta vodostaja.*
- *Pucanje brana ili nasipanja: Oštećenje brana ili nasipa može izazvati nagli protok vode iz akumuliranih rezervoara, stvarajući opasne poplave nizvodno od ovih građevina.*

PREPOZNAVANJE PODRUČJA S VISOKIM RIZIKOM OD POPLAVA

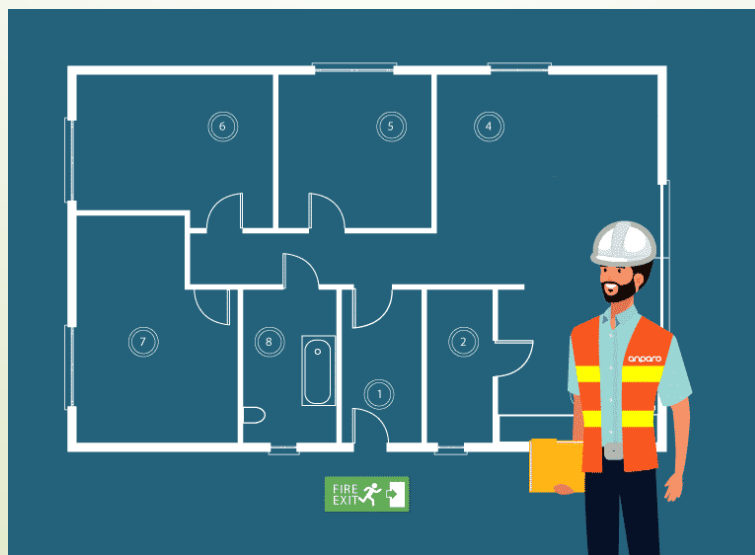
- *Karta poplavnih zona: Mnoge vladine agencije ili lokalne zajednice imaju karte poplavnih zona koje označavaju područja s visokim rizikom od poplava. Ove karte pružaju informacije o riziku poplava za različita područja.*
- *Savjeti lokalnih vlasti: Redovito pratite savjete i obavijesti koje izdaju lokalne vlasti ili agencije za civilnu zaštitu. One često daju informacije o trenutnim rizicima od poplava i područjima koja su ugrožena.*

- *Stručne procjene rizika: Stručnjaci za poplave i geografi često provode procjene rizika od poplava za određena područja. Te procjene mogu pružiti detaljne informacije o potencijalnim rizicima i mjerama koje se mogu poduzeti za smanjenje tih rizika.*
- *Online resursi: Mnoge internetske stranice, aplikacije i portali nude informacije o poplavama, rizičnim zonama i savjetima za pripremu i reakciju u slučaju poplave.*
- *Prepoznavanje područja s visokim rizikom od poplava ključno je za pripremu i planiranje preventivnih mjera. Slijedeći upute lokalnih vlasti i prateći dostupne informacije o rizicima, građani mogu bolje zaštititi sebe i svoju imovinu od potencijalnih poplava.*

IZRADA OBITELJSKOG PLANA EVAKUACIJE U SLUČAJU POPLAVA

- *Identifikacija sigurnih ruta: Mapirajte sigurne rute evakuacije iz vašeg doma prema višim područjima ili sigurnim lokacijama. Ovo može uključivati primarni put, alternativne rute i sastajalište za obitelj.*
- *Komunikacijski plan: Odredite središnju točku kontakta izvan područja poplave. Dogovorite se o načinu komunikacije s članovima obitelji ako se razdvojite te kako ćete obavještavati o svom položaju i stanju.*
- *Prikupljanje osnovnih potrepština: Napravite popis osnovnih potrepština (hrana, voda, lijekovi) koje ćete ponijeti sa sobom pri evakuaciji. Pripremite torbu s najvažnijim stvarima.*
- *Plan za kućne ljubimce: Ako imate kućne ljubimce, uključite ih u plan evakuacije. Osigurajte hranu, vodu i njihove dokumente ako se evakuirate s njima.*
- *Plan za važne dokumente: Identificirajte važne dokumente poput osobnih isprava, polica osiguranja, medicinskih dokumenata i pohranite ih u vodonepropusnu ambalažu ili digitalizirajte kako biste ih mogli ponijeti sa sobom.*

- *Podizanje vrijednih predmeta: Identificirajte vrijedne ili važne predmete u kući koje možete podignuti ili zaštititi od vode (fotografije, dokumenti, elektronika).*
- *Alternativni smještaj: Ako postoji potreba za evakuacijom, unaprijed se informirajte o alternativnim smještajima ili skloništima koja su na sigurnim lokacijama.*
- *Praktične vještine evakuacije: Održavajte obiteljske vježbe evakuacije kako bi svi članovi obitelji znali kako postupiti u slučaju hitne situacije.*
- *Provjera i ažuriranje plana: Redovito provjeravajte i ažurirajte obiteljski plan evakuacije kako bi odražavao promjene u obiteljskom sastavu, lokaciji i novim informacijama o sigurnosti.*
- *Izrada obiteljskog plana evakuacije ključna je za pripremu u slučaju poplava. Redovito usklađivanje s planom i sudjelovanje u vježbama olakšava provedbu plana u slučaju stvarne opasnosti od poplava.*

POPIS OSNOVNIH POTREPŠTINA ZA PRIPREMU U SLUČAJU POPLAVE

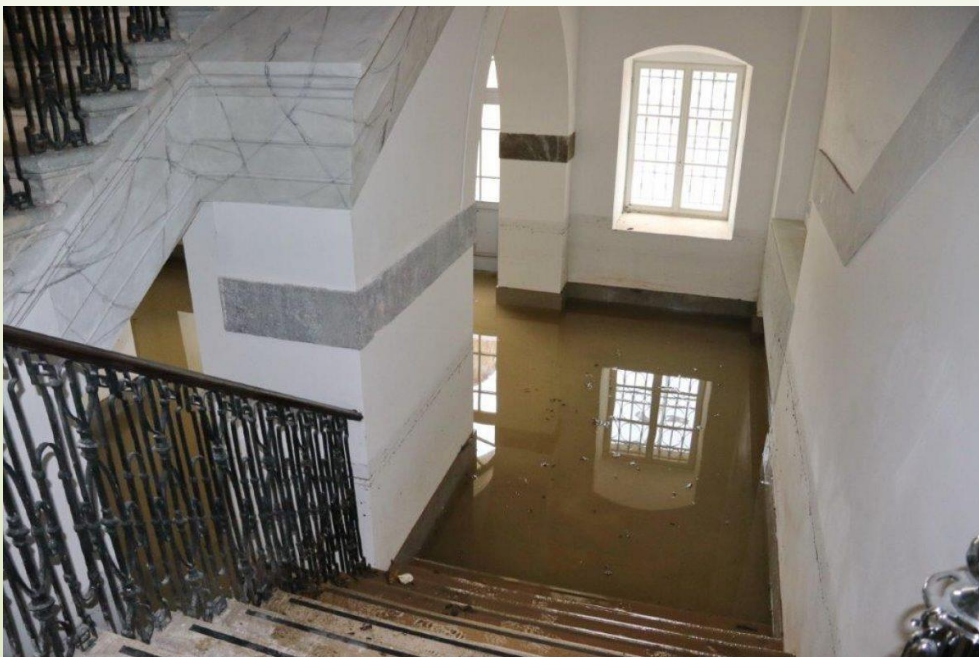
- *Hrana: Pripremite zalihe hrane koja se ne kvare lako i ne zahtijeva kuhanje ili posebnu pripremu (konzervirana hrana, suho voće, energetske pločice). Osigurajte dovoljnu količinu za barem nekoliko dana.*
- *Voda: Imajte zalihu vode za piće - preporučuje se najmanje 3 litre vode po osobi dnevno za piće i osnovne higijenske potrebe. Također, pripremite sredstva za pročišćavanje vode ako je moguće.*
- *Lijekovi i prva pomoć: Pripremite osnovni komplet za prvu pomoć koji sadrži zavoje, flaster, antiseptik, lijekove protiv bolova, lijekove za kronične bolesti ili alergije*
- *Baterije i svjetiljke: Osigurajte baterijske svjetiljke ili lampe te dovoljno rezervnih baterija kako biste imali osvjetljenje u slučaju nestanka struje.*
- *Radio: Imajte prijenosni radio s baterijama kako biste mogli pratiti lokalne vijesti i informacije u slučaju prekida komunikacijskih sustava.*
- *Odjeća i pokrivači: Pripremite toplu odjeću, jakne, deke i vodonepropusne kabine kako biste se zaštitili od hladnoće i vlage.*
- *Higijenski pribor: Skupite sredstva za osobnu higijenu poput sapuna, vlažnih maramica, toaletnog papira, dezinfekcijskih sredstava.*

- *Novac: Imajte manju količinu gotovine jer banke i bankomati možda neće biti dostupni u slučaju poplave.*
- *Važni dokumenti: Pohranite kopije važnih dokumenata (osobne isprave, polica osiguranja, medicinski podaci) u vodonepropusne vreće ili digitalno kako biste ih mogli lako ponijeti sa sobom.*
- *Ostale korisne stavke: Olovke, papir, pribor za igru (ako su prisutni djeca), pribor za kuhanje na otvorenom (ako je moguće), alat, sredstva za održavanje higijene prostora.*
- *Ovaj popis osnovnih potrepština pomaže u pripremi za poplave pružajući osnovne resurse potrebne za preživljavanje i udobnost u slučaju da se nađete u situaciji bez pristupa osnovnim uslugama. Potrebno je redovito provjeravati i obnavljati zalihe kako bi se osiguralo da su uvijek dostupne u slučaju hitnosti.*

UPUTE ZA OSIGURANJE IMOVINE U SLUČAJU POPLAVA

- *Provjera police osiguranja: Prvo i najvažnije, provjerite svoju policu osiguranja kako biste vidjeli pokriva li štete od poplava*
- *Inventar imovine: Napravite detaljan popis vaše imovine - fotografije, videozapisi ili pisanje koje obuhvaća sve važne predmete i njihovu vrijednost.*
- *Razumijevanje pokrivenosti osiguranja: Provjerite što je točno pokriveno vašom polisom osiguranja - provjerite pokriva li štetu na domu, imovini unutar doma, vozilima, osobnim stvarima i sl.*
- *Dodatno osiguranje: Ako osnovno osiguranje ne pokriva štetu od poplava, razmislite o dodatnom osiguranju koje će vas zaštititi od takvih rizika.*
- *Komunikacija s osiguravajućom tvrtkom: Ako vaša polisa pokriva poplave, razjasnite sve nejasnoće vezane uz pokriće, uvjete i postupke za podnošenje zahtjeva u slučaju štete.*
- *Podizanje važnih predmeta: U slučaju upozorenja na poplave, podignite važne ili vrijedne predmete na višu razinu unutar vašeg doma kako biste ih zaštitili od potencijalne štete.*

- *Dokumentiranje štete: Ako se dogodi poplava, dokumentirajte štetu fotografijama ili videozapisima prije nego što počnete s čišćenjem ili popravcima. To će biti korisno prilikom podnošenja zahtjeva za osiguranje.*
- *Brza reakcija: Odmah kontaktirajte svoju osiguravajuću tvrtku i prijavite štetu. Slijedite njihove upute o postupku podnošenja zahtjeva.*
- *Sigurnost pri čišćenju: Ako se šteta dogodila, budite oprezni prilikom čišćenja i popravaka. Pazite na električne sustave, potencijalno zagađenu vodu i druge opasnosti.*
- *Redovito ažuriranje police: Periodično pregledavajte svoju policu osiguranja kako biste osigurali da odgovara vašim potrebama i vrijednosti imovine.*
- *Pravilno osiguranje imovine je ključno u slučaju poplava. Razumijevanje vaših prava i pokrića, te brza i točna reakcija u slučaju štete pomoći će vam da lakše podnesete zahtjev za osiguranje i minimizirate financijske gubitke.*

PRAĆENJE LOKALNIH VIJESTI I UPUTA CIVILNE ZAŠTITE

- *Radio: Upotrijebite radio uređaj s baterijama kao pouzdan izvor informacija. Pronađite lokalne radio postaje koje redovito ažuriraju informacije o vremenskim uvjetima i upute civilne zaštite.*
- *Televizija: Pratite lokalne televizijske kanale koji emitiraju vijesti i specifične upute o poplavama. Često prate upute civilne zaštite i pružaju najnovije informacije.*
- *Internetski portali: Posjetite službene internetske stranice civilne zaštite ili lokalnih vlasti koje objavljuju ažurirane informacije, upute i priopćenja o poplavama.*
- *Aplikacije mobilnih uređaja: Koristite aplikacije za vremenske uvjete i prirodne katastrofe koje pružaju upozorenja i informacije o trenutnim situacijama.*
- *Društvene mreže: Pratite službene profile civilne zaštite, vatrogasaca ili lokalnih vlasti na društvenim mrežama.*
- *Pratite različite medije kako biste dobili sveobuhvatne informacije o stanju, uputama civilne zaštite i novostima vezanim uz poplave. praćenje službenih izvora ključno je za pravovremenu reakciju i sigurnost u slučaju prirodnih katastrofa.*

SIGURNOST PRI EVAKUACIJI U SLUČAJU POPLAVA

- *Slijedite upute vlasti: Ako dobijete nalog za evakuaciju, odmah ga slijedite. Uvijek se pridržavajte uputa civilne zaštite ili lokalnih vlasti.*
- *Pakiranje osnovnih potrepština: Spakirajte osnovne potrepštine kao što su hrana, voda, lijekovi, važni dokumenti i svjetiljke. Pakirajte ih u vodonepropusne kontejnere ili torbe.*
- *Slijedite označene rute: Ako ste u procesu evakuacije, koristite označene rute koje preporučuju vlasti. Izbjegavajte nepoznate ili rizične putove.*
- *Pješačenje kroz vodu: Ako morate hodati kroz vodu, koristite štap za provjeru dubine i stabilnosti terena ispred sebe. Hodajte polako i oprezno.*
- *Ne vozite se kroz poplavljena područja: Nikada ne vozite vozilo kroz poplavljena područja. Voda može biti dublja nego što izgleda i mogla bi vas odnijeti.*
- *Budite svjesni struja vode: Ako ste u vodi, pokušajte plivati u smjeru gdje je manji protok vode. Izbjegavajte stupanje u struje vode.*
- *Pomoć drugima: Ako ste u mogućnosti, pružite pomoć drugima u evakuaciji. Starijim osobama, djeci ili osobama s invaliditetom može biti potrebna podrška.*

- *Komunikacija: Ostanite mirni i komunicirajte s drugima. Uvijek obavještavajte obitelj ili prijatelje o svom položaju i planovima za evakuaciju.*
- *Sigurnost tijekom evakuacije je od ključne važnosti. Slijedite upute vlasti, budite oprezni pri kretanju kroz vodu i pružite podršku drugima ako ste u mogućnosti. Djelovanje s razumom i pažnjom pomaže u osiguravanju osobne sigurnosti i sigurnosti drugih tijekom prirodnih katastrofa poput poplava.*

SIGURNO PONAŠANJE U POPLAVLJENIM PODRUČJIMA

- *Izbjegavanje kontakta s vodom: Ako je moguće, izbjegavajte kontakt s poplavnom vodom jer može biti onečišćena. Izbjegavajte plivanje ili hodanje u vodi, posebno ako je voda mutna ili ima nečistoća.*
- *Nosite zaštitnu opremu: Ako morate raditi u poplavljenim područjima, nosite gumene čizme, rukavice i zaštitnu odjeću kako biste smanjili izloženost vodi i potencijalnim kontaminantima.*
- *Pranje ruku: Ako dođete u kontakt s poplavnom vodom ili područjem koje je bilo poplavljeno, operite ruke sapunom i vodom ili koristite dezinfekcijsko sredstvo za ruke.*
- *Zaštita od potencijalnih kontaminacija: Ako ste u kontaktu s poplavnom vodom, izbjegavajte dodirivanje lica, usta, očiju ili hrane prije nego operete ruke.*
- *Osiguranje pitke vode: Ako postoji sumnja u čistoću vode za piće, koristite flaširanu vodu ili prokuhajte vodu prije upotrebe.*
- *Zaštita od električnih rizika: Budite oprezni oko električnih instalacija koje su možda potopljene. Ne koristite električne uređaje u poplavljenim područjima.*

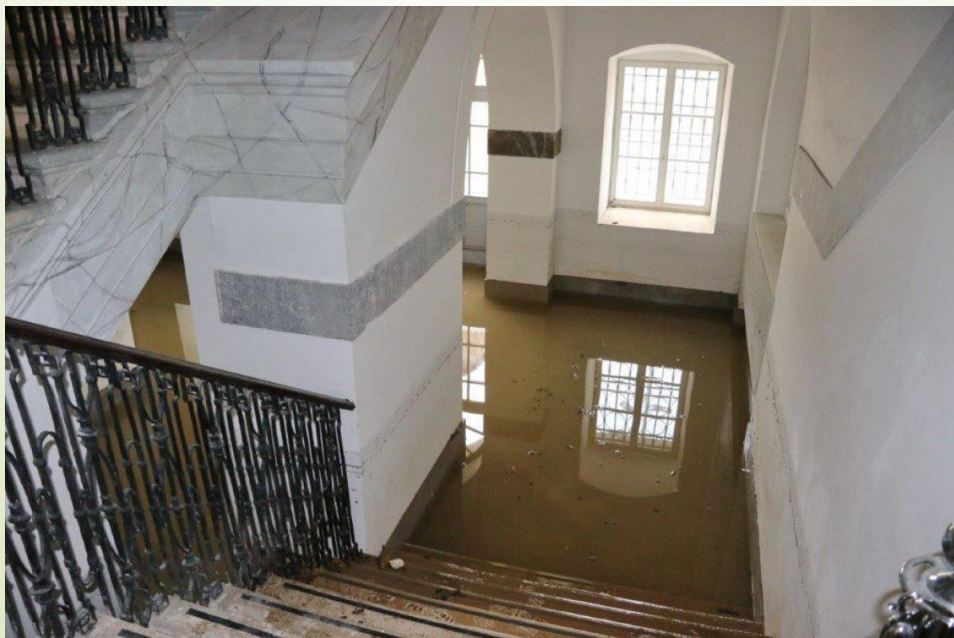

- *Zaštita od životinja: Budite svjesni da se u poplavljenim područjima mogu nalaziti divlje ili opasne životinje. Držite se podalje od njih.*
- *Čišćenje i dezinfekcija: Nakon što se voda povuče, temeljito očistite i dezinficirajte područje koje je bilo poplavljeno kako biste spriječili razvoj bakterija i plijesni.*
- *Ove smjernice pomažu u smanjenju rizika od kontaminacije i opasnosti u poplavljenim područjima. Važno je biti oprezan i slijediti upute kako biste zaštili sebe od potencijalnih zdravstvenih problema povezanih s poplavama.*

PROVJERA STRUKTURNE ŠTETE NAKON POPLAVA

- *Sigurnost na prvom mjestu: Prije nego što počnete s provjerom štete, uvijek osigurajte da je područje sigurno za pristup. Pripazite na strukturnu stabilnost objekata.*
- *Vizualna procjena: Napravite vizualnu procjenu štete izvana. Pogledajte vidljive znakove oštećenja na zidovima, temeljima, krovu i drugim strukturama.*
- *Unutarnja inspekcija: Ako je sigurno ući u objekt, pregledajte unutarnje prostorije. Pripazite na pukotine, vlagu, oštećenja na podu, zidovima ili stropu.*
- *Električni sustav: Prije uključivanja električne energije, provjerite električni sustav. Ako je sustav bio potopljen, ne koristite električne uređaje dok ih ne pregleda kvalificirani električar.*
- *Voda i plin: Pregledajte cijevi vode i plina. Ako sumnjate na oštećenja, zatvorite glavne ventile vode i plina te ih pregledajte ili servisirajte prije ponovne upotrebe.*
- *Fotografiranje štete: Fotografirajte ili snimite video oštećenja kao dokaz za osiguranje prije nego što počnete s čišćenjem ili popravcima.*

- *Zaštita od dodatnih oštećenja: Ako je moguće, poduzmite mjere kako biste spriječili daljnja oštećenja poput zatvaranja prozora, pokrivanja oštećenih dijelova ili uklanjanja vode.*
- *Prijavite štetu: Ako uočite ozbiljna oštećenja, odmah prijavite štetu osiguravajućoj tvrtki ili nadležnim vlastima.*
- *Pravilna procjena strukturne štete nakon poplava ključna je za sigurnost i proces oporavka. Pažljivo dokumentiranje štete i brza reakcija na ozbiljna oštećenja mogu pomoći u procesu popravaka i smanjenju dodatnih problema.*

UPUTE O ČIŠĆENJU NAKON POPLAVA

- *Zaštita pri čišćenju: Prije početka čišćenja, nosite zaštitnu opremu poput rukavica, zaštitnih naočala i maski za lice kako biste se zaštitili od potencijalnih opasnosti.*
- *Ventilacija prostora: Otvorite prozore i vrata kako biste omogućili protok zraka. To će pomoći u sušenju i smanjenju vlažnosti prostora.*
- *Uklanjanje vode: Ako je još uvijek prisutna voda, upotrijebite pumpe ili mokre/usisavače za uklanjanje vode. Brže uklanjanje vode smanjit će rizik od plijesni.*
- *Suzbijanje plijesni: Operite sve površine koje su bile u dodiru s poplavnom vodom. Koristite dezinfekcijska sredstva ili otopinu sredstva za dezinfekciju.*

- *Sušenje prostora: Koristite ventilatore, klima uređaje ili sušalice kako biste brže osušili prostorije. Otvorite ormariće i ladice kako bi se osušili i spriječili razvoj plijesni.*

- *Očišćeni predmeti: Dezinficirajte i operite sve očišćene predmete i namještaj koji su bili pod vodom. Osigurajte da se potpuno osuše prije ponovne upotrebe.*
- *Otpad i oštećene stvari: Odbacite sve oštećene ili nepopravljive predmete. Rukovanje s otpadom iz poplavljenih prostora treba biti oprezno kako bi se spriječila kontaminacija.*
- *Konzultacija s profesionalcima: Ako je šteta velika ili se plijesan već razvila, razmislite o angažiranju profesionalnih servisa za čišćenje i sušenje prostora.*
- *Čišćenje nakon poplava važno je kako bi se spriječio razvoj plijesni, bakterija i širenje bolesti. Pravilno dezinficiranje, sušenje i odbacivanje oštećenih stvari ključni su za oporavak prostora nakon poplave.*

OSIGURAVANJE SIGURNE VODE ZA PIĆE NAKON POPLAVE

- *Koristite flaširanu vodu: Ako imate pristup flaširanoj ili buteljiranoj vodi, koristite je kao sigurnu alternativu za piće dok se voda iz slavine ne proglasi sigurnom.*
- *Prokuhavanje vode: Ako nema dostupne flaširane vode, prokuhajte vodu prije konzumacije. Prokuhajte vodu najmanje jednu minutu prije nego je ohladite i pijete.*
- *Filtriranje vode: Upotreba filtra za vodu koji uklanja bakterije, viruse i nečistoće može biti korisna. Provjerite da li je vaš filter pogodan za čišćenje vode nakon poplave.*
- *Korištenje dezinfekcijskih sredstava: Ako prokuhavanje nije moguće, upotrijebite dezinfekcijska sredstva koja sadrže klor (npr. tablete za dezinfekciju vode) prema uputama proizvođača.*
- *Čišćenje spremnika za vodu: Ako je voda iz vlastitog spremnika ili bunara, temeljito očistite i dezinficirajte spremnik prije nego ga ponovno koristite.*

- *Testiranje vode: Nakon poplave, provjerite lokalne upute ili savjetujte se s nadležnim vlastima o testiranju vode kako biste bili sigurni u njezinu sigurnost za piće.*
- *Kontrola mirisa i okusa: Ako voda iz slavine ima neobičan miris ili okus, izbjegavajte je koristiti čak i nakon prokuhavanja ili filtriranja.*
- *Kontinuirano korištenje sigurne vode: Nastavite koristiti sigurne izvore vode za piće dok se ne potvrdi da je voda iz slavine sigurna za konzumaciju.*
- *Sigurna voda za piće ključna je nakon poplave kako bi se izbjegle zdravstvene komplikacije. Slijedite preporučene smjernice za osiguranje sigurne vode ili se posavjetujte s nadležnim autoritetima kako biste bili sigurni u kvalitetu vode prije njezine konzumacije.*

POMOĆ ZAJEDNICI NAKON POPLAVE

- *Priprema osnovnih potrepština: Organizirajte donaciju hrane, vode, odjeće i higijenskih potrepština za one kojima je potrebna pomoć.*
- *Volontiranje u skloništima: Ponudite svoje vrijeme za pomoć u skloništima. Pružite podršku pri organizaciji, distribuciji potrepština ili pružanju utjehe osobama u skloništima.*
- *Pomoć starijima i invalidima: Nudite pomoć starijim osobama ili osobama s invaliditetom koje se možda teže nose s posljedicama poplava.*
- *Podrška obiteljima: Pružite emocionalnu podršku obiteljima koje su pretrpjele gubitke ili štetu. Razgovor, podrška i utjeha mogu biti od velike pomoći.*
- *Edukacija o sigurnosti: Organizirajte radionice ili predavanja o sigurnosti tijekom poplava kako bi se zajednica bolje pripremila za buduće prirodne katastrofe.*
- *Koordinacija volonterskih aktivnosti: Pokušajte koordinirati volonterske aktivnosti unutar zajednice kako bi se učinkovito iskoristili resursi i pomoglo što većem broju ljudi.*

- *Prikupljanje informacija: Prikupe informacije o potrebama zajednice i prenesite ih nadležnim organizacijama ili vlastima kako bi se olakšalo pružanje pomoći.*
- *Dijeljenje korisnih informacija: Podijelite informacije o lokacijama skloništa, resursima i drugim korisnim informacijama putem društvenih medija ili plakata kako bi se informirala zajednica.*
- *Pomoć zajednici nakon poplava važna je za oporavak i jačanje zajednice. Svaka podrška i angažman može napraviti značajnu razliku u olakšavanju teškoća koje poplava može uzrokovati.*

Hvala na pozornosti!

Udruga Profesor Baltazar

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Sadržaj emitiranog materijala isključiva je odgovornost Udruge Profesor Baltazar.
Za više informacija o EU fondovima na: www.strukturnifondovi.hr; www.esf.hr